

DRUŠTVO »SOČA« V MURSKI SOBOTI.

Pred kratkim se je osnoval v Murški Soboti pripravljajni odbor podružnice »Soča« pod predsjedstvom g. Pertota Kristjana, Primorci in Primorke, pristopite k društvu!

»ISTRIAN WORD« — »ISTARSKA RIJEČ«

U jednom od posljednjih brojeva našeg lista bili smo najavili, da će u Sjedinjenim Državama u gradu Union City, izići jedan novi list na engleskom jeziku, koji će se zvati »Istrian Word« ili na našem jeziku »Istarska Riječ«. Pred par dana smo već primili prvi broj tog lista, koji uređuje jedan poznati patriota, dubrovčanin g. Vlaho S. Vlahović. Prvi broj »Istrian Word-a« izišao je na 4 stranice malog formata, na lijepom papiru, a ima na engleskom jeziku više aktualnih članaka i vijesti. Na uvodnom mjestu govori o herojskom držanju našeg naroda u Julijskoj Krajini i konstatuje, da taj narod ne će propasti. — Osvrće se na proces Jelinčić-Sfilgoj, na tragičnu i mučeničku smrt svećenika Bohuslava Nemeca, komemorira blagopokojnog dra Sedeja, komemorira veleč. Ivana Mandića i donosi još desetak drugih vijesti. U jednom članku govori se o Londonskom paktu i ulasku Italije u rat.

»Istrian Word« upućuje i jedan apel na Slavene u Americi, u kojem kaže:

»Apelliramo na svu slovensku braću našu, bez razlike političkog cilja i načela, da nas pomognu u radu za olakšanje boli i patnja naše braće. Pretplatite se na »Istrian Word« i dajte prilike djeci i prijateljima Vašim da je čitaju. Molimo našu braću Hrvate, Srbe i Slovence, kao i ostale Slovence: Poštedite nas od sitnih političkih zahtjeva. Naš cilj i svrha jesu: Zastupati interese naše braće. Domaća politika Jugoslavije, Čehoslovačke, Poljske, Bugarske, Rusije i Ukrajine ne može nas zanimati sve dotle, dok u ropstvu Mussolinijevih crnih košulja gine 600.000 naše braće po krvi i jeziku.«

Preplata na »Istrian Word« iznosi godišnje 1 dolar, a naručuje se na adresu »Istrian Word« P. O. Box 185 W — Union City, N. J.

NA REKLAMACIJE

Na mnoge reklamacije, kojima naši pretplatnici traže broj »Istre« od 1. aprila, javljamo, da taj broj lista uopće nije izišao radi Uskrasnih praznika i zato, jer je naš uskrasni broj i po opsegu i po troškovima bio dva i pol puta obilniji od redovitih brojeva. Nadamo se, da će ovo naše opravdanje naići kod naših prijatelja na shvaćanje. Unapred će list izlaziti redovito, ali preporučamo svima, da što redovitije udovoljavaju svojim dužnostima i dostavljaju pretplatu. — Uprava.

JEDNO VJENČANJE

U Ljubljani se je vjenčao naš zemljak g. Viktor Šonc s gospodjicom Marom Gorupovom. Mladenci su iz Tomaja. G. Viktor Šonc je sadašnji pretsjednik »Soče« u Novom Mestu. Bilo sretno!

KOZA

Cetiri ure je mati hodila, pedeset miljari koraki je učinila na tašte.

Tako je došla priko brigi i drag h meni u grad i donila glas da je koza krepala.

Doma leži starica bača i mala sestra je bôna. Hiža prez žila, prez muke, prez šolda, i krepapa koza.

Jopet miljari koraki, Svaki je korak pun skrbi. Ma kako se moru tolilke duše prihraniti od plače jenega dîteta u gradu.

Tri dane nis hrane polkusija tri noći za kozom san plaka i dela u ognju četrnajst ur na dan.

Ma daleki cesar austrijski i veliki car od Jermanije nisu ni slutiti mogli ča misli jedan mali čovik, ki cilu božju noć proplače za kozom.

Mate Balota.

Istrani!

Pretplatite se na „Istru“!

Ig. Breznikar

Trgovina kave i čaja
Vlastita elektropržiona i
elektromlin za mlevenje
Zagreb, Ilica broj 65.
Telefon 7657

GRADSKA ŠTEDIONICA

općine slob. i kralj. glav. grada Zagreba

Obavlja najkulantnije sve burzovne kao i ostale bankovne poslove — Iznajmljuje sigurnosne pretince (Safe-Depot)

Za sve obveze, a napose za uloške jamči općina sl. i kr. glav. grada Zagreba

Štofovi

svila

čarape

rukavice

čipke

i vrpce

Lebinec i drug

Radićeva ul. 1

Lučice, luk egipatski, krumpir

svake vrsti za sjeme i jelo (amerikanac, bijeli Šneflok, srpanjski biser, novi talijanski) te ostalo voće i povrće nudja uz veoma povoljne cijene:

HINKO BLUM
ZAGREB — KAPTOL br. 28.
Telefon 85-67

Mali oglasnik „ISTRA“

ARCUS

AGENCIJA ZA PROMET NEKRETNIMA
ZAGREB GUSTAV ILIĆ TEL. 67-86

NA POČETKU SELSKE CESTE objekat starogradnja — sa više ul. lokala više stanova i poslovnih prostorija — kolni ulaz — vel. dvorište, oko 600 čet. hv. (ugao) sa oko 120 met. ul. fronte — podeseo za 3-4 gradilišta — vrlo prometna točka — prodaje se vrlo povoljno — ili zamjenjuje za kuću sa lokalima u središtu. — Poblizje »Argus« Petrinjska 2 (2011)

VELIKU TRGOVAČKU KUĆU (ugao) strogo središte sa više trgovačkih lokala te stanova po 2 i 3 sobe sa komfortom — velika ul. fronta — godbitno dohodak oko 270.000.— Din. — prodaje se za 2.050.000.— potrebno u gotovom oca 1.500.— ostalo uz 8% kamata prema sporazumu »Argus«, Petrinjska 2 (410-77).

TRGOVAČKU KUĆU tik Zrinjevca sa lokalima, raznim stanovima — kolni ulaz, vel. dvorište — dvorišne zgrade — prodajem za cca 2.200.000.— Din. — oko 1.000.000.— potrebno u gotovom — ostalo uz 8% kamata na 15 god. amortizaciju — »Argus«, Petrinjska 2 (25—10).

NOVU KRASNU VILU sa 5 stanova (2x3 — 3x1 sa komforom) predbašcom, cvijetnjakom — sve ogradjeno — leži na vrlo zračnom i sunčanom položaju — nedaleko središta — prodajem za cca 700.000.— Din. »Argus«, Petrinjska 2 (1044—107).

Pripovijest „Istre“

Zastava na vjetru

Jože Jeram (Nastavak 14)

Bio je već davno dan, kroz zastore je sijao u gostionu, ali svijetla je još uvijek gorila. Nisu htjeli da odu, da pobude u tako rano jutro pažnju ljudi.

Neko je pokušao na vrata. Na pragu je stajao učitelj Jorzut, a njegov vozar je u dvorištu raspredao konje.

Oči svijuju bile su uprte na njega. Stajao je širok, kao prikovan na jednom mjestu i gledao je razvaline pijančevanja. Promjerio je obraz jednog po jednog, a kad je vidio, da su tu ljudi kojima može nešto da kaže, progovori:

— Vi lumpate, a pred vašim nosom sramote domovinu!

Crnokosi je na to dignuo glavu, a zatim ustane čitavim tijelom. Pozornost svijuju svrne se na učitelja. Nastala je potpuna tišina.

To je Zorsut zapravo i htio postići. Učini dva koraka i stupi u sobu. Njegova glava kao da je nešto porasla.

— Što nam pak donosiš? — pitao je plavokosi.

— Tako smo jurili, da je konj sav mokar.

Sjeo je zatim na stolicu, naslonio se je i pogledao sve redom. Kad je vidio, da je napetost dovoljno velika, odabrao je riječi i bacio ih pred znatiželjne:

— Ove noći su trgali zastavu s naše škole i pogazili je.

— Ko?

— Ko?! Pa seljani. Momci, koji su pjevali o ponoći oko škole.

Nastao je muk. Prisutni su razmislili položaj i posljedice tog čina. Nekojima je čak od veselja zaigralo srce. Od srca su željeli »posla«. »Posao« koji su oni željeli, bio je zabranjen. Ali ko može da zadrži prvu navalu ljudskog ogorčenja?

Crnokosi se je lagano, u pozi imperatora, okrenuo prama plavokosima i reče mu jetko:

— To je mirno pučanstvo, koje ti zagovaraš!

Plavokosi je gledao Zorsuta netremice, kao da ne vjeruje:

— To se je kod nas dogodilo?

Zorsut je bio kao uvrijedjen. Ustao je i položio ruku na srce:

— Zar ja da lažem? Kad bi meni bili nešto učinili, bio bih ostao kod kuće. Ali buduću da su oskvrnuli zastavu, koja...

— Mascalonzi! — prekine divljim uzvikom onaj, koji je imao brazgotinu na licu.

Crnokosi se obrati na mladića, koji je sjedio do konobarice:

— Idi na komandu i javi, što se je dogodilo. Donesi naredbe.

Mladić je šutke i poslušno izašao.

Student Ciril Mislej se je onoga jutra kasno probudio. Pogledao je na postelju svog brata, ali ta je bila već odavno prazna. Kroz prozor je sijalo sunce i razlivalo se je po krovovima. Čitavu noć je vjetar tresao staklima, a sad su tek od vremena na vrijeme lagano ustrepkala.

Na malom sanduku, koji je nadomještao noćni ormarić, ležala je pored svijetle u crveno vezana knjiga. Opisivala je bojeve Tirolaca za oslobodjenje od francuskog jarma. Kad uvečer nije mogao zbog šuma bure da zaspi, on bi tu knjigu čitao. Plamenim riječima bila je pisana, puna krvi i pobjeda, puna vjere u oslobodjenje. Mnogi su pali. A iz krvi Andreja Hofera je uštala domovina.

— Andrej Hofer! — kliknuo je Mislej, kao da ga zove s drugog svijeta. — Zašto nemamo i mi svog Andreja Hofera?

Pred njegovim duševnim očima je uskrsnuo lik. Bradati muž, u kratkim tirolskim hlačama, stajao je pred njim. Gledao je ozbiljno, kao da će da stupi pred francuske vojnike, koji će ga streljati.

— Zašto nemamo mi Andreja Hofera? — ponovi Mislej zagledan u tu prikazu.

A prikaza mu odgovori:

— Zato, jer niste Tirolci.

— Pa ni Tirolci ga danas nemaju — branio se je Mislej sam pred sobom.

— Budi ti Andrej Hofer! — reče mu prikaza. — Budi ti! Kad počnu da padaju najdragocijeniji životi, počinje da niče najveće sjeme slobode. Pusti se ubiti za svoje uvjerenje!

— O, o! — jecao je Mislej. — Pa danas nisu vremena za to. Danas je drugačije vrijeme, što bi to koristilo!

Andrej Hofer je dignuo ruku i prijetio njome:

— Ljudi nisu vrijedni, ljudi nisu vrijedni, ljudi nisu vrijedni!

A zatim je prikaze nestalo.

— On misli i sudi kao da smo u dobi pred sto godina. Onda su prilike u mnogočem bile drugačije nego danas.

Uzeo je knjigu u ruku:

— Pa ni čovjeka nemamo, koji bi nam takovu knjigu napisao. A kako dobro bi nam došla, kad bi je smjeli čitati!

Gorko se je osmjehnuo.

Sjetio se je na pisca, koji je jedamput došao među studente u Padovi. Bio je na putovanju i zašao je među njih. Obasuli su ga mnogim pitanjima. Odgovarao je s posmjehom. Među ostalim govorio je:

— Pitao me je talijanski kritičar, kakav je posljednjih godina upliv Italije na našu literaturu. U prvom redu na literaturu pisaca, koji žive u granicama Italije. Naglasio je, da ne misli na upliv u političkom pogledu, nego upliv talijanske kulture, ljepote zemlje, njihovog duha... Pa što sam mogao da mu odgovorim? — Dragi moj, naš život je jedna cjelina, koja se ne može dijeliti. Kad bismo htjeli izraziti sve dobre strane naših međusobnih veza — a sigurno se dvije kulture, kad se sretnu, međusobno oplodjuju — morali bismo uzeti u obzir i zle strane, koje proizlaze iz tog dodira: ne samo vašu kulturu i ne samo ljepote vaše zemlje, nego i vaš makjavelizam i druge tamne strane vašeg značaja. Ali to mi, koji taj život poznamo, ne smijemo iznositi, a drugi pak taj život ne poznaju.

— Dobro je govorio — mislio je Ciril sam u sebi, skočio je iz postelje i počeo se prati iz pune zdjele svježe vode, kao da želi tom vodom isprati sve svoje teške misli. Dok je voda kapala s njega on je mislio:

— Naše patnje ostat će sa sedam pečata zapečaćena knjiga.

Kad je brisao ruke i obraz i gledao kroz prozor na treptanje grana, govorile su njegove usnice:

— Pa ipak naše patnje su tako velike, da i nebi stale u jednu knjigu. Za sto knjiga ima kod nas trpljenja. Svako selo ima svoju krvavu historiju.

(Nastavit će se)

